

CZĘSTOCHOWIANIN

TYGODNIK

Częstochowskiego Okręgowego Komitetu Robotniczego Polskiej Partii Socjalistycznej.

Prenumerata: Kwartałnie zł. 1.30. Z odnośnikiem do domu Zi. 1.63. gr. Rocznie 5.20 z przesyłką zł. 800.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Częstochowa, ulica Kościuszki Nr. 62.
Telefon Nr. 37. P.K.O. 46.600

Redaktor naczelny w poniedziałki od 3-4 w piątki od 6-8
Administracja czynna jest codziennie od godz. 17 do 20. W niedziele i święta 10-19

Cena numeru 10 gr.

Międzynarodówka Socialistyczna do robotników wszystkich Krajów!

Czterdzieści lat upłynęło od chwili gdy klasa robotnicza przez pierwszy święcił swoje międzynarodowe święto. W ciągu tych czterech dziesiątków lat socjalizm dokonał wielkich podbojów, położenie klasy robotniczej w społeczeństwie uległo zmianie, i coraz więcej zbliża się chwila zdobycia przez socjalizm większości społeczeństwa i przeistoczenia przeszłości życia wszystkich robotników w myśl jego zasad.

Nawet w obliczu nadzwyczajnego postępu, który stwierdzamy, obawiając się ten proces historyczny, jako całość, nie zapominamy bynajmniej, że międzynarodowa reakcja wzmocniła się po klęsce, pomimo że po wojnie światowej zabiera się do wydatka klasie robotniczej choćby części jej zdobyczy. W trzech państwach stała się przed klasą robotniczą i socjalizmem podległość i wrogi i niechęć społeczna. Wciąż nowe, podstępne metody by odparnąć nacisk klasę robotniczą.

W Niemczech, Austrii, Włochach, Izraelu, Portugalii, Hiszpanii, w krajach dyktatury, w obu krajach klasa robotnicza prowadzi ciężki bój przeciw dalszemu utęsknieniu dyktatury, o dokonanie i zapewnienie zwycięstwa demokracji. Jeśli tam toczy nie walka, o zdobycie demokracji i przełamania dziedziny faszyzmu, to w innych krajach, gdzie o utrzymanie demokracji i odparcie ofensywy faszyzmu. Namierzone współdziałanie w braterskiej solidarności klas robotniczych wszystkich krajów: bohaterstwa walkę robotników austriackich i polskich z atakami faszystowskim.

W Austrii: saturn genowajny faszyzmu na demokrację, Konstytucję został odparty, ale jeszcze nie udało się przegnać: rozbrojenia. Niebezpieczeństwo krwawych starć i konieczność obrony zdobyczy socjalnych trwa dalej.

W Polsce pierwszy atak Piłsudskiego został odparty, ale ostateczne rozstrzygnięcie nie zapadło jeszcze wciąż. Jeszcze stoi u steru władzy kilka pułkowników i wściekła dala walki przeciw demokracji. Jeszcze potrzeba jest solidarności robotników w wszystkich krajach z towarzyszami znajdującymi się w bezpośredniej walce z faszyzmem.

Z najwyższą radością dowiaduje się miłośnicy proletariatu socjalistyczny że stojący przed zjednoczeniem włościach socjalistycznych. Zjednoczenie obu, od fakta dwa rozdzielonych przez szór bohaterstwa włościach party socjalistycznych oznacza pełną nadzieję zwyciężenia ich wrogości. Będą przeciw najgroźniejszemu wrogowi robotników wszystkich krajów: przeciw szkodliwej reakcji na demokrację przeciw krwawej, opłamiennemu włościemu faszyzmu.

Dlatego ślimy w dniu 1 maja robotników w krajach dyktatury nasze podziwianie i szluby. Jemy ołtara niezłomności swoich przekonań, glęszym w włościach litewskich czy na wyspach Mussoliniego, czy w innym plisie na ziemi na które dyktatorzy skazują swoje ofiary, nasze robotnicze solidarności.

Dlatego w dniu 1 maja dzięki solidarności socjalistom krajów, zagrożonych przez faszyzm, co ma być i stanowczo, z jaką przeciwności się wrogom demokracji i socjalizmu!

I dlatego demonstrować będziemy 1-go maja **PRZECIW FASZYZMOWI I DYKTATURZE ZA UWOLNIENIEM WSZYSTKICH WŁOŚCIACH POLITYCZNYCH.**

ZA WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ.

Robotnicy wszystkich krajów.
Przebieg historycznych robotów o rozbrojenie na nowo odnowiło. Nowo że faszyzm jest niebezpiecznym wrogiem klasy robotniczej i wrogiem wszelkich dążeń do pokonania i rozbrojenia. Wszakże wraz z faszystowskim kręgiem włościach pracodawców się reakcyjny rząd francuski dążeniu robotniczego rządu brytyjskiego do zmniejszenia szkodliwych torowania. W ten sposób drogi ogólnemu rozbrojeniu wszystkich krajów podobać się Stany Zjednoczone i Japonia. Dlatego się tylko na ograniczenie i dążeniu szkodliwych nie na ich zmniejszenie. Dążenie klas robotniczych, natrafia w swój walka o rozbrojenie swego kraju na opanowanie. Z nieodpartą jasnością wynika

Do Ludu pracującego miast i wsi!

Niech żyje 1-szy Maja!

Towarzyszki i Towarzysze! Robotnicy i Włościanie!

I znów w promieniach majowego słońca popłyną Czerwone Szlondary; i znów lud roboczy miast i wsi wyjdzie na ulice z wiarą osiągnięcia najszlachetniejszych ideałów, które myśl człowieka w swej przegromnej tęsknocie za Sprawiedliwością wymarzyła.

Naczelne dążenie mas — to Socjalizm!

Naczelne dążenie mas — to przełamanie dzisiejszych trudności na drodze do Socjalizmu, które pistrza rządy dyktatury, rządy jedności w dzisiejszej Polsce.

Brak chleba spowodowany brakiem pracy, spowodowany nieszczęściem dzisiejszego, kapitalistycznego ustroju musi ustąpić, przy solidarnym wysiłku świata pracy i jego niezłomnej woli.

Dzień 1-go Maja jest dniem solidarności proletariatu całego świata a wraz z nim i Polski.

Niech w krajach dyktatury ugną się wreszcie pod naporem mas rządy klik, karjerowiczostwa i nikczemności!

Niech rządy „sanacyjne“ w Polsce zastąpi zdrowy rząd Robotniczo-Chłopski, któryby w czyn wprowadził słowa o dobrobycie mas pracujących w fabrykach, biurach i na roli.

Niech wylegną w dniu 1 Maja na ulice robotnicy Częstochowy.

Niech wylegnie z chat polski lud sierniężny Częstochowskiego powiatu.

Niech wylegną górnicy Konopisk, Dźbowa, Bargieł, Kamienicy Polskiej i Gnaszyna.

Niech wylegnie bojowy Raków, Wrzosowa, Rudniki, Rędziny, Mstów, Janów, Kłobucko i inne miejscowości.

Niech tradycja lat przemówi rewolucyjność mas i niech w solidarnej demonstracji majowego pochodu zleje się jedno potężne wołanie:

Precz z rządami „sanacji“!

Precz z krzywdą i uciskiem politycznym.

Precz z zamachami na Konstytucję!

Precz z głodem, bezrobociem i przewlekającym się rozwojem w przemyśle!

Chleba i pracy dla bezrobotnych!

Lepszych płac!

Ziemi dla małorolnych i bezrolnych!

Sprawiedliwych podatków!

Z temi hasłami lud pracujący Częstochowskiego Okręgu idzie w manifestacjach majowych.

Wszyscy do pochodów! Niech żyje 1 Maja! Niech żyje P.P.S.

Częstochowski Okręgowy Komitet P. P. S.

Rada Klasowych Związków Zawodowych.

Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego.

Związek Zaw. Małorolnych Rzpłitej Polskiej.

Częstochowa — Radomsko.

Zbiórka 1 Maja o godz. 10 rano przed lokalem klubu P. P. S. Częstochowa, Kościuszki 62.

ślad, że reakcja nie chce spełnić uroczystych przyrzeczeń rozbrojenia. Jakże były posygnione ze strachu przed proletariatem w pierwszych latach po walce światowej, w obliczu tej strasliwej szkodliwej, **JEDYNE RZĄDY ROBOTNICZE WALKĄ NIEPRZEZWANIE. O PRA-**

WDZIWE ROZBROJENIE WSZYSTKICH KRAJÓW. Jedyną międzynarodową dyktaturą jest ta klasa, która może dot. świata. **Pobd i rozbrojenie.**

DLATEGO W DNIE 1 MAJA podziwiamy i szluby zjednoczenia proletariatu brytyjskiego, sta-

jęcego na ciele walki o pokój i rozbrojenie. **DLATEGO W DNIE 1 MAJA** podziwiamy socjalistów duńskich, szwedzkiego etc do rozbrojenia swego kraju. **DLATEGO** demonstrować będziemy 1-go maja. **(Ciąg dalszy na str. 4-5-6)**

CO SŁYCHAĆ NA SZEROKIM ŚWIECIE

(—) Moskwa wzywa Trockiego do powrotu do Sowietów. Z Konstantynopola donoszą, że tamtejszy poseł sowiecki doręczył Trockiemu wezwanie do powrotu do Sowietów.

Kursują plotki, że Trockiemu właśnie ma być powierzona drażliwa misja przeprowadzenia pewnych reform w dziedzinie rolnictwa. — Trocki, jakoby postawił swoje warunki.

Czyżby oznaczać to miało powrót do władzy Trockiego?

A może jest to zamiar zakończenia porachunków partyjno-rządowych za jego działalność dziennikarsko-literacką...

Czas pokazał, że...
 (—) Nowe loty przez ocean. Władze amerykańskie w sierpniu lotniczy bawiera się sezonem dla przebiegów przez Atlantyk.

Dotychczas wiadomo o dwunastu takich zamiarach, które przebiegają z Europy do Ameryki i odwrotnie.

(—) Na Europie szczyje się najście... szarańczy. Olbrzymie masy szarańczy pokazały się w Turkiestanie, zaścietając sobą dolinę rzeki Sumbar. Opadająca szarańcza pokrywa pola na grubość do 20 centymetrów, dosłownie niszcząc wszystko.

Zauważono, że kierunek przelotów całych chmur szarańczy wskazuje na to, że i Europa dostąpi „zaszczytu” tych odwiedzin.

Sanacyjne karmelki.

Dla kaptowania sobie dorosłych „sanacja” rozporządza stanowiskami, posadami, synekurami, funduszami i orderami. Jak wiadomo, interes ostatnio zaczął się psuć i wciąż się psuje, „sanacja” tedy zwróciła uwagę na dzieci. Tych rzekomo przyszłych „sanatorów” trudno kaptować orderami i posadami, więc ściąga się je na „sanacyjne” podwórko karmelkami.

W Mogilnie — jak donosi „Gazeta Bydgoska” — inspektor szkolny Riemer rozdawał dzieciom 19 marca karmelki, domagając się od dzieci aby każde powiedziało po otrzymaniu cukierka: Dziękuję panu marszałkowi Piłsudskiemu.

Statystyka

nieszczęśliwych wypadków w górnictwie.

Według zestawień urzędów górniczych, w przeciągu roku ubiegłego w kopalniach na Górnym Śląsku zdarzyło się około 320 nieszczęśliwych wypadków.

320 rodzin robotniczych dotkniętych zostało nieszczęściem!

A o śmierci którego z baronów węglowych nikt nie słyszał!

Przeciw współpracom b. dyktatora.

Z Madrytu donoszą: Na posiedzeniu akademii prawniczej prowadzono dyskusję nad sprawozdaniem, dotyczącym konstytucji. Interwencja jednego z b. współpracowników dyktatury spowodowała szereg incydentów, zmuszając przewodniczącego do zamknięcia posiedzenia. Kilku akademików wystąpiło z wnioskiem, aby b. ministrowie rządów dyktatorskich oraz b. współpracownicy dyktatury zostali wykluczeni z akademii.

Sprawa pułkownika

przeniesionego w stan spoczynku.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozpatrywał skargę płk. Bronisława Sikorskiego z Poznania, przeniesionego w stan spoczynku, na skutek decyzji Ministra. Spraw Wojskowych, orzekającej, iż pułk. Sikorski jest ciężko chory na płuca.

W skardze swej przeciw decyzji Ministerstwa pułk. Sikorski zazna-

no, trudhol Zreszta, u nas, po czteroletnich rządach sanacji, nawet szarańcza się nie... pożywi!

(—) Pożar więzienia w St. Zjednoczonych. W mieście Columbus (stan Ohio) spaliło się więzienie, pochłaniając w płomieniach 307 ofiar.

Pożar szerzył się z zaskazującą szybkością, tak że bardzo wielu więźniów nie zdołano wypuścić z cel, w których w okropnych męczarniach gineli od ognia i dymu.

O „frekwencji” tego więzienia świadczy to, że według doniesień urzędowych, przeznaczone ono było dla 1500 skazańców — a znajdowało się ich tam w chwili pożaru blisko trzy razy więcej! Bo 4800!

(—) Ruch niepodległościowy w Indiach. Ruch niepodległościowy w Indiach, na czele którego stoi Ghandi, rozwija się z wielką siłą.

Wieloletnie tłumy hindusów demonstrują i stacjonują wielkie krwawe batalie, w których tak po stronie powstańców, jak i rządów padają liczne trupy.

Rząd tow. Mac Donalda wszelkimi siłami stara się uspokoić wzburzenie, do którego przyczynił się wiekowa polityka poprzedników — zwolenników dążeń imperialistycznych.

(—) Katowanie polleji. Proces horwackich terrorystów, który toczy się w Biłogrodzie, wyudatnił okropne torturowania, jakich na aresztowanych dopuszczala się jugosławińska policja.

Ano, trudno — katowskie te „metody” znane są na całym świecie.

(—) Pamiętniki Clemenceau. Ogłoszone w druku pamiętniki wielkiego polityka francuskiego, Clemenceau, ujawniły ciekawe wypadki z czasów wojny światowej na temat współpracy autora pamiętników i marsz. Foch’a.

Clemenceau dość ostro krytykuje „ryzykanckość” i niesubordynację marsz. Foch’a...

Obaj ci ludzie dziś już nie żyją... losy wojenne rozstrzygnięte... i dlatego dobrze, że francuzom ujawnione zostały te tarcla pomiędzy tymi dwoma wielkimi ludźmi.

Przydałoby się, których znamieniem będą pamiętniki o Polsce... pomimo, iż wtedy wiele rzeczy zostanie właściwie oświetlone... i wtedy dowiemy się również ciekawych rzeczy...

(—) Kapitał francuski a Polska. Ostatnie wieści przynoszą ciągle dane o takiej lub innej pożyczce, udzielonej przez francuskich kapitali-

stów drobnym państewkom bałkańskim, a nawet Litwie.

Doradca finansowy, p. Devey bawi w Paryżu, ale o pożyczce dla Polski jakos nie nie słysząc.

Biedzą się gazety sanacyjne nad rozwiązaniem tego problemu — dlaczego i... nie...

Nic nie mogą zrozumieć... Boc to i „mocny” rząd, i „autorytet” i odeszły radjowe i tam dalej, panie dzieciu, a tu nie...

Pożyczki, jak niema, tak niema... A my wiemy dlaczego, cała Polska wie dlaczego, ale tego nie napiszemy, bo nie chcemy narazić się na konfiskatę...

Czytelnicy zresztą sami wiedzą...

W KRAJU.

(—) Zabójstwo robotnika przez policjanta. We wsi Fabjanki, gm. Szpital, pow. Lipnowskiego na przylegającej szosie o godz. 11 w nocy policjant Świerczyński zastrzelił z rewolweru robotnika Franciszka Ramzę oraz zranił Bronisława Ramzę.

Zabity osierocił żonę i jednorocznego synka!

Policjant, jakoby, nie został aresztowany!

(—) Wybory do Sejmu Śląskiego. W okręgu Cieszyn — Bielsko — Poczesna — Rybnik — nasi towarzysze z tego okręgu zgłosili listę P. S. która otrzymała nr. 2 a na której czele stoi tow. Józef Machaj.

(—) Komitet niesienia pomocy bezrobotnym. Dopelnijmy naszą notatkę w numerze z zeszłego tygodnia, komunikujemy, że do... kompletnie wybrano jeszcze „naszego” działacza p. Józefa Świątkę.

Według komunikatów zamieszczonych na łamach „Gońca Cz.” Komitet rozwija coraz bardziej swoje działalność, tak, że już dziś dzięki niesnaniemu ofiarodawcy” rozporządza... kilkoma kilogramami... wędliny.

W celu lepszego „funkcjonowania” stworzone zostały sekcje: rozdzielcza i wywiadowcza. Zwalczają ta ostatnia ma wielkie widoki... powodzenia.

Wobec nadzwyczajnej „energji” komitetu, bezrobotni mają wprost nieobliczalne... widoki na pomoc miejscowego „sanatorium”.

(—) Wystrzegajcie się prowokacji. Rodzima nasza komuna postanowiła za wszelką cenę sprowokować jakiegokolwiek zjścia w dniu Święta 1-go maja.

W Warszawie dopuszczono się fałszowania nawet naszych odcerw i to w tak perfidny sposób, że je przedrukowane identycznie, zmieniając jedynie inicjały „P.P.S.” na „K.P.P.”

Z prowokacją taką czy inną spotkać się możemy i w Częstochowie i dlatego wzywamy do rozwagi i spokoju.

Nie damy się nikomu sprowokować — ani przez komunę, ani przez B. B. S.

Baczność, towarzysze!

(—) Pułk. Zawiałak i list biskupa Łosińskiego. Wyjście biskupa Łosińskiego, dlaczego w d. 19 marca nie zgłaszał i ambony modłów za marsz. Piłsudskiego, spotkało się z dość oryginalnym zarządzeniem komendanta garnizonu Piłsk; pułk. Zawiałaka.

Oto p. pułkownik pismo biskupa Łosińskiego nazwał „ulotką polityczną” (fakt, nie śmieciecie się) a podwładnym oficerom „ulotki” tej sakazał... czytać!

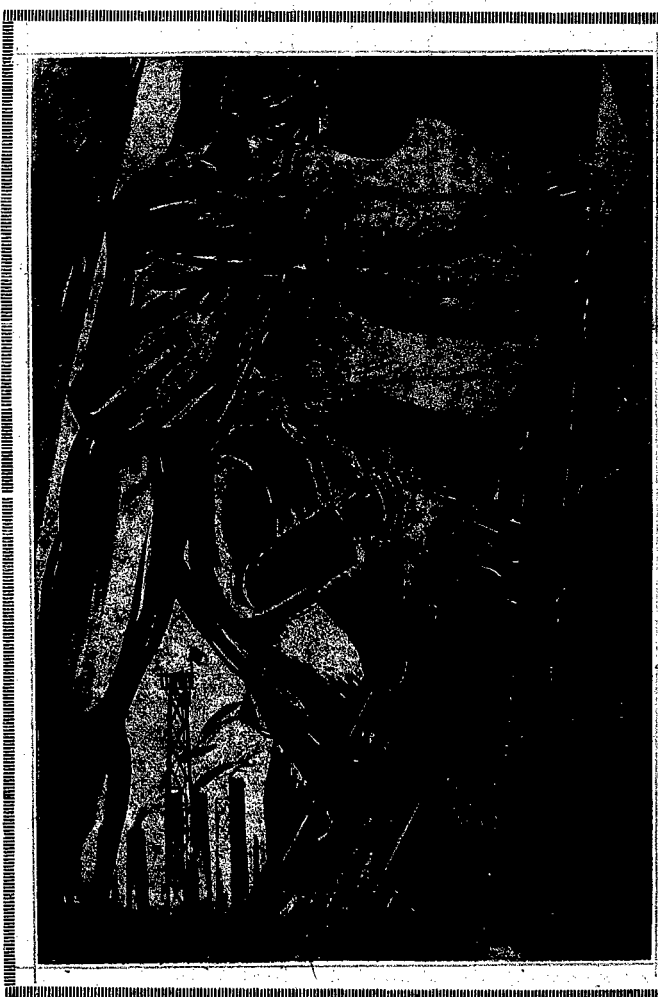
A co, czy to nie można boków zerwać od śmiechu?

Dorośliym ludziom, oficerom, zakazuje się... czytać gazet — bo gazety pismo bisk. Łosińskiego drukowały.

Jako motyw podaje, że „ulotka” ta ma na celu „poderwanie” aurybiety tu konstytucyjnego” wódza polskiej Siły Zbrojnej — a wazak konstytucja mówi, że konstytucyjnym wodzem Polskiej Siły Zbrojnej jest p. Prezydent i ciągle ten „autorytet” — a czy autorytetu tego gorzej nie podrywa autor swojemi elukubracjami „sprawowemi”?

Ej, ty, gołowa, gołowa!

(—) Konstytucja a bezprawie. O Polsce zagranicą mówią, że balansuje pomiędzy Konstytucją a bezprawiem.

Kto żyje w nędzy i głodzie,
 Pracując dniami, nocami,
 W pierwszo-majowym pochodzie
 Niech stanie dzisiaj wraz z nami.

Kto poniżony, skrzywdzony,
 Kogo los gnębi i gniecie,
 Niech idzie z nami i żąda
 Sprawiedliwości na świecie.

Kto poniewierał się w polu,
 Kto walczył, krwawił się w boju,
 Kto zasnął meki i bolu,
 Niech żyjeć święto pokon.

Kto się okrywał ranami,
 Marzył w rowach dniami długimi,
 Niech głosi dzisiaj, wraz z nami
 Braterstwo wszystkich na ziemi.

Hej, maj idzie! Pieśń bucha w prze-
 stworza,
 Pieśń wolności, braterstwa, swobody!
 Lotem wicheru się niesie przez morza,
 Przez świat cały, przez ziemie i wody.

Hej, maj idzie, maj idzie po ziemił
 Już się legi i pola zielenią —
 Dalej wstycy w ulice, na drogi,
 Niech zapłoną jaskrawą ezerwienią

Gromem leci przez wioski i miasta
 Niezwalczona, bezmierna potęga
 I jak orkan olbrzymi urasta
 Przekrydłami gwiazd sięga gwiazd

Niech każdy z nową tą wiosną
 Straskaną podnieśnie głowę
 I ruszy z pieśnią radośną
 Na nasze święto majowe!

RZECZY WESOLE.

Pocziwy jest ten „Kurjer Poranny” Gdyby nie on, nie wiedzielibyśmy, że do Wilna zjechał sam p. Kazimierz Świtalski; nie wiedzielibyśmy, że powitali go na dworcach dwaj pp. wojewodowie — i p. Raczkiewicz i p. Beczkowicz — w otoczeniu wszelkich innych „władz”, nie wiemy tylko, czy była również kompania honorowa Wejsk Polskich i czy odegrano hymn narodowy...

Odbyło się następnie posiedzenie partynie BB. uczestniczyli w nim obydwaj pp. wojewodowie; radzili wspólnie z miejscowymi bebeckimi „partynikami” nad ratowaniem „sanacji” w Ziemi Wileńskiej.

To wszystko opowiedział nam lojalnie, pocziwie i uroczysto, zachylając się za rozkoszy „Kurjer Poranny”, Informator niezastąpiony o „uroczystościach” tego rodzaju.

Ano, pięknie... Pozostaje jedno pytanie: co zacytuje dzisiaj p. Kazimierz Świtalski? Prezydent Rzeczypospolitej? Prezes Rady Ministrów? minister?... bohater narodowy?...

Skądże znowol! Ot, zwyczajnie... działacz partyni, prezes organizacji B. B., — na tem koniec...

A więc? No, nie... Ot, zwyczajnie... elastyczne, gibkie karki naszych pp. wojewodów, „partynictwo”, „sanacyjne” w setnej potęgę i zatracenie jakiegokolwiek miary, jakiegokolwiek poczucia śmieszności w śerwilizmie dwiżacznym, małym; komiznym, smutnym, rozpaczliwym, oburającym.

Miałusko, a zjeżdżać będzie do Wilna, albo zgola do Smorgoni p. Onufry Migdalek, prezes organizacji B. B. w Pałej Wólce; wyjda go spotykać na dworzec p. wojewoda i p. wicewojewoda, p. starosta i p. wicestarosta, p. komendant policji i p. tajny agent... Bóg to już jest różnica tylko ilościowa, pp. wojewodowie... Rzeczypospolitej...

Zaiste, przeżywał triumfalny dzień nasz „Pincalo Poliedannescw”. Byli premier z Biarritz, aktualnie „stara eminenca” p. Ślawka. A pp. Raczkiewicz i Beczkowicz zdali świetnie egzamin... głośności własnych karków i z poczucia wagi państwowych urzędów państwowych.

W dniu, wazakże niezbyt dalekim, w dniu, w którym Polska powie, że chce mieć odłtłd WOJEWODÓW RZECZYPOSPOLITEJ, a nie agitatorów B. B. w IV stopniu służbowym, — w tym dniu miejele panowie pretensją do siebie sąmych, — do nikogo więcej. Archiwista.

Jak to wygląda w praktyce? Jako przykład weźmy balanse p. Ślawka-pomiędzy Zamkiem i Belwederem...

(-) Drobnie wyjątki... Według sebranych przez nas informacji ani Klas. Zw. Zawodowe, ani T. U. R., ani Rob. Kl. Sport. „Skra” w żadnych uroczystościach miejscowych udziału swojego nie wzięły...

(-) Radjomówca w Wileńcu. P. Kaz. Świtalski „racyli” odwiedzić Wilno, a na dworcach witali go wojewodowie: Raczkiewicz i Beczkowicz w otoczeniu...

(-) Także... zainteresowanie. Ogłoszony protokół Walnego Zebrania członków Pol. Czerwonego Krzyża ujawni, że organizacja ta posiada 21 członków honorowych, 250 wspierających i 1063 zwykłych — razem 1334 — a na zebranie to przyszło aż... 40 osób!

Byłoby to może śmieszne, gdyby nie było tak smutne!

(-) Bomba w poselstwie sowieckim w Warszawie. Poselstwo sowieckie i demy atakujące go w sobotę ubiegłą omal nie stały się widownią strasznego w skutkach wybuchu maszyni-piekielnej!

Oto na dachu poselstwa sowieckiego, dzięki przypadkowi, odkryto zainstalowaną tam maszynę piekielną nieawykłej mocy, połączone przewodami elektrycznymi z posesją sąsiednią; gdzie ustawiono mechanizm zegarowy, nastawiony na godz. 5-tą. Ujawnienie tego, zamachu nastąpiło na półtorę godziny przed projektowanym wybuchem. Siła eksplozywna maszyni-piekiel-

KRONIKA ROBOTNICZA.

ROCZNA KONFERENCJA RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH.

Zgodnie z uchwałą Wydziału Rady Zw. Zaw. z dn. 9 kwietnia r. b. i 18 i 19 Regulaminu Rad Związków Zawodowych — Roczna Konferencja odbędzie się w niedzielę dn. 18 maja r. b., o godz. 10-tej rano w Częstochowie w klubie P. P. S.

Z uwagi na § 21 Regulaminu, który reguluje reprezentację w konferencjach, wzywa się Zarządy Oddział.

Z RADY MIEJSKIEJ.

Na posiedzeniu Rady Miejskiej w dn. 24 kwietnia Klub Radnych P. P. S. złożył interpelacje w sprawie ograniczenia ruchu Miejskiej Komunikacji Autobusowej przez Zarząd oraz w sprawie zatrudnienia bezrobotnych treści następującej:

„Rada Miejska stwierdza, że bezrobotnych w ilości 9500 nie jest w stanie zatrudnić, gdyż na to potrzeba miesięcznie przeszło milion złotych; finansowy zaś stan miasta, wobec obciążenia pożyczką ulenowską, nie pozwala na sfinansowanie zatrudnienia bezrobotnych z własnych środków, wobec czego Rada Miejska wzywa Magistrat do wystąpienia do władz centralnych o subsydjum na zatrudnienie bezrobotnych w pełnej ich potrzebie.”

Należy tutaj podkreślić demagogiczne i obłudne stanowisko radnego

PIERWSZA WYCIECZKA TURA DO RĘDZIN „POWITANIE WIOSNY”.

Komitet Wykonawczy Organizacji Młodzieży T.U.R. w Częstochowie, urządza pierwszą w roku bieżącym wycieczkę turówców do Rędzin w dniu 3 maja (sobota) Wycieczka zarząca zwiedzi wapienniki i Zakłady Przemysłowe w Rudnikach i Rędzinach.

do nadesłania do dnia 15 maja sprawozdań za VI ty kwartał 1929 i I-szy kwartał 1930 r., oraz uregulowanie wkładek, gdyż uchylene się Zarząd Oddz. Związków od spełnienia tego obowiązku może skomplikować udział tychże w konferencji.

Przewidyjmy Wydziału Rady Zw. Zaw. w Częstochowie.

Cardiniego, który całą winę za bezrobocie starał się zwać na Magistrat, — oszczędzając przytem kapitalistów i pomagając system rządzenia Państwem. Należyta odprawę r. Cardiniemu dali nasi towarzysze: poseł Kaźmierczak i Chojnacki, — demaskując jednocześnie obłudę przywódcy chadecji, która nie idzie w kierunku pomocy bezrobotnym, lecz odwrótnie — wpycha ich w złudę i wyłudowywanie energii w nie właściwym kierunku.

Przypominanie zaś PPS., że to ona winna podburzać bezrobotnych, — wykazało tylko bezsilność chadecji. P.P.S. z klęski bezrobocia nie robiła eksperymentów i robić nie będzie gdyż w programie swym buduje ustrój społeczny na pracy, a nie na nędzy, to może dogadzać tylko komunistom, no i naszym chadekom.

stawieniu odbędzie się dla młodzieży robotniczej bezalkoholowy wieczorek taneczny. Przygrywać będzie zespół mandolinistów Częstochowskiej Org. Mł. T.U.R.

Z Częstochowy wycieczka wyruszy o godz. 8 rano autobusami miejskimi z Nowego Rynku. Zbiórka wszystkich uczestników wycieczki wyznaczona została na godz. 7.30 rano przed kościołem św. Zygmunta. Wszelkich informacji związanych z wycieczką udziela tow. Z. Kaczyk w sekretariacie organizacji.

Komitet Wykonawczy Org. Młodz. T.U.R. w Częstochowie za naszym pośrednictwem zaprasza na powyższą wycieczkę członków Robotniczych Klubów Sportowych „Start” i „Skra” oraz wszystkich członków Partii i Klasowych Związków Zawodowych. Pożądaniem jest, aby uczestnicy wycieczki przybyli w strojach organizacyjnych.

Skuteczna interwencja.

Delegaci Kl. Zw. Zaw. Robotn. Przem. Włókien z tow. Dąbrowskim interweniowali w dniu 25-IV r. b. w Województwie za pośrednictwem Magistratu w sprawie przewlekłych przysgotowań i nie nadsyłania pieniędzy na dopłaty robotnikom z fabryki „Stradom”, zatrudnionym 2 dni w tygodniu. W rezultacie Województwo przysięzko przyspieszyło sprawę dopłat tak, że P. U. P. P. rozpocznie wypłatę w czwartek i piątek bieżącego tygodnia.

Zaba w pierwszomajowa

W dniu Święta 1 Maja, w sali Strazy Ognowej o godz. 5-ej po południu odbędzie się zabawa taneczna, przy dźwiękach wyborowego i znanego zespołu muzycznego.

Atrakcja: dla ochłody tańczących w bufecie lody! Wlejsie 1-zł.

Towarzyski i Towarzyski-Do zobaczenia na zabawie!

Komunikat.

Exekutywa O. K. R. P. P. S. wzywa Komitety Partynie do niezwłocznego nadesłania formularzy, sprawozdawczych na XXII Kongres P. P. S. Ostateczny termin 5 maja r. b.

Pierwszomajowa kwesta Towarz. Uniw. Robotn. na Oświatę Robotniczą.

W dniu 1 maja T.U.R. doroczny zrywajem organizuje całodzienną kwestę na cele kulturalno-oświatowe.

Jeden raz w roku kwestarki i kwestarze, dzieln ofiarni Towarzysze, złożą daninę pracy spełniając obowiązek zbierania do puszek dobrowolnych ofiar na oświatę robotniczą.

Ofiarność kwestujących spotkać się powinna z serdecznym uznaniem ogółu publiczności, zwłaszcza tych wszystkich, dla których nie jest obojętny poziom kulturalny reszty robotniczej.

Nawet najmniej zarabiający, może złożyć do puszek jeden raz w roku grosz na oświatę robotniczą, spełniając dług wobec tych, którzy głód wiedzy mogą zaspokoić jedynie w robotniczych organizacjach oświatowych.

Towarzyski, Towarzysze, Obywatele, Obywatelki! w radośnym dniu 1 maja złożymy skwapliwie datkę do puszek kwestarzy w imię hasła robotniczego — przez oświatę i kulturę do wyzwolenia człowieka!

Baczność! Dzielnicę, Wydziału P. P. S., T. U. R. oraz Związek Zawodowy Częstochowski Okręgu

ZBIÓRKA

w dniu 1 Maja o godz. 10. rano przed lokalem klubu P. P. S. — Częstochowa, Kościuski 52.

Niech żyje 1 Maj

CZEGO ZADAMY W DNIU 1 MAJA?

W niezmiernie ciężkiej sytuacji obchodzi klasa robotnicza swoje święto w dniu 1 Maja. Zgnębana kryzysem gospodarczym, przygnębiona bezrocciem przydeptana butem pułkownika waksanacyjnej dyktatury, zatroskana o przyszłość. Ale także zbudowana w duszy, pełna silumłonego gniewu i wreszta.

Dlatego w dniu 1 Maja te ogromne rzesze ludzi pracy demonstrują inożnym tego świata i miłościwie panującej sanacji „Najjaśniejszym Panem” — swoją wolę zorganizowaną się i gromko głośzą swoje żądania, od których nie odstąpią.

W dniu 1 Maja polska klasa robotnicza przedewszystkiem demonstruje swoją solidarność z robotnikami całego świata w walce o Międzynarodowe Braterstwo Ludów o pokój powszechny o Demokrację i Socjalizm — przeciwko dyktatorakim rządóm, przeciwko zachciankom wojennym.

WALECZYMY O DEMOKRACJĘ, bo ustrój demokratyczny, to wolność słowa, wolność obywateli przed prawem, wolność prasy, wolność organizacji i walki o lepszy byt. Demokracja to rząd przez lud wybierane i odpowiedzialne za swoje czyny. Demokracja to dla klasy robotniczej otwarte wrota, przez które krocząć może po drodze rozwoju do socjalistycznej przebudowy społecznej.

PRECZ Z DYKTATURĄ!

Nie chcemy dyktatury bo dyktatura-

re to rząd kliki, to przemoc, gwałt, niewola, uszczuplenie praw, krepowania wolności. Dyktatura to rząd mroków i tajemnic przed Ludem, to szafowanie bez kontroli pieniędzmi z podatków.

CHLEBA I PRACY!

Wobec strasliwego kryzysu nędzy 300 tysięcy bezrobotnych, szeregającego się głodu — żądamy walki z kryzysem gospodarczym, uruchomienia fabryk, powiększenia i rozszerzenia zasilków dla bezrobotnych i półbezrobotnych, sprawiedliwej reformy rolnej, kredytów dla biednych chłopów, ulżenie w podatkach.

UBEZPIECZENIA NA STAROŚCI.

Ubezpieczenia inwalidztwa pracy, ubezpieczenia wdów sierot po ludzich pracy!

Zniesienia komisarzy w Kasach Chorych! Żądamy przywrócenia w Kasach Chorych i w Zakładzie ubezpieczenia do wypadku samorządu!

Żądamy powiększenia liczby Inspektorów Pracy, lecz nie sanatorów. wrogów robotniczych, wysługujących się kapitalistom!

Żądamy rozbrojenia B. B-owskich bojówk!

W imię tych żądań klasa robotnicza prowadzić będzie zdecydowaną walkę pod Czerwonym Sztandarem Socjalizmu aż do zupełnego zwycięstwa.

Niech żyje 1 Maj!

nej była jakoby tak wielką, że zagrażała wielu sąsiadom gmaczom.

Malucsko, a ludzie z tej dzielnicy zaczęli się wyprowadzać, bo co nie dziś, to może się udać jutro.

(-) „Prawdomówcość” gazet sanacyjnych. Zastępieni — nienawidzą do oskarżyciela b. min. Czechowicza „sanatorzy” piszą, że tow. Lieberman nie walczył o Polskę, a był ofi-

cerem — tylko z tytułu swego zawodu adwokackiego.

A tow. Liberman, jako szeregowiec, 1 sierpnia 1914 r. wstąpił do Legionów i tam dosłużył się szlif oficerskich.

A Min. Spr. Wojskowych obdarzył go Kryżem Walecznych! Wstydl igrarze sanacyjni!

List od towarzyszy z zagranicy

Od członka Zw. Zaw. Matorolnych tow. Pawła Sitka, który wyjechał do robót polnych do Niemiec, otrzymaliśmy pismo z pozdrowieniem z wyrazem tęsknoty za organizacją, prosząc o przysłanie mu „Częstochowianina”, zaledwie upłynęło dwa tygodnie od wysłania „Częstochowianina”, otrzymaliśmy pismo od tow. Piotra Mieszkałskiego — przewodniczącego Organizacji PPS. w Bornie, treści następującej:

„Do Redakcji i Administracji „Częstochowianina”, oraz Okręgowego Komitetu Polskiej Partii Socjalistycznej w Częstochowie.

Zgłaszam się jako stary socjalista i proszę o informacje co się dzieje w kraju, — gdyż dostaję przygodnie „Częstochowianina” od swoich towarzyszy w Niemczech, z którego się dowiedziałem wiele ciekawych rzeczy, a tym bardziej bardzo nas ucieszyło, że w Częstochowie wychodzi socjalistyczne pismo; nie mając łączności z organizacją w kraju bezpośrednio, przeto proszę bardzo o przysłanie nam „Częstochowianina”.

Proszę mi wybaczyć, że tak piszę prosto, jako człowiek niewykształcony, który przebywa kilkanaście lat za granicą, to jednak czuje się obywatelem polskim, a jako robotnik stanęłam na czele miejscowej placówki P. P. S., która liczy 70 czł.

Szanowni Towarzysze! Jeżeli mi dacie odpowiedź, to Was szczególnie poinformuję o naszej pracy w Niemczech i o życzeniach naszych towarzyszy.

Z pozdrowieniem socjalistycznym
Prezes **Piotr Mieszkałski.**

Redakcja „Częstochowianina” i Częstochowski Okręgowy Komitet Polskiej Partii Socjalistycznej przesyłają tą drogą wszystkim towarzyszom pracującym w Niemczech serdeczne pozdrowienia i życzenia owocnej pracy dla Socjalizmu, który łączy narody w jedną wielką rodzinę „Świata Pracy”, jak również towarzyszom Pawłowi Sitkowi i Piotrowi Mieszkałskiemu, zapewniając jednocześnie swoją życzliwość i współpracę dla dobra klasy pracującej.

Tow. Mieszkałskiemu „Częstochowianina” wysłaliśmy, a na szczegóły odpowiemy pismem.

Dyrekcja fabryki „Stradom” w walce z 1 majem

Każdego roku spotykamy się z różnymi przeszkodami w przygotowaniach do uroczystego obchodu 1-szo majowego.

Przeszkody te czynią niejednokrotnie władze państwowe, no ale kapitałici. to już robią co rok wszystko aby w uroczystościach brało udział jak najmniej robotników.

W dniu 25 kwietnia odbyło się zwołanie robotników w fabryce „Stradom” na którym postanowiono jednogłośnie zwrócić się do dyrekcji z żądaniem przesunięcia dnia pracy z 1-go na 2-go maja, gdyż fabryka będzie tylko 2 dni w tygodniu i takie przesunięcie było zupełnie możliwe. Dyrekcja fabryki w osobie p. Malta zajął stanowisko odmowne aby w ten sposób uniemożliwić robotnikom udział w obchodzie święta pracy.

Ach, jak śmieszni są nieraz różni „dyrektorowkie” kapitalistyczni. Przypuszcza taki pan, że robotnicy zrzekną się swego święta. Panie dyrektorz! taka metoda umyślnego przekładania jest już przez robotników, rozumiana i waszego porządku kapitalistycznego nie uratuje, lecz prędzej z nim skończy. Tego jesteśmy pewni.

Żywa gazетка

W każdą sobotę w klubie P. P. S. ul. Kościuszki 62, o godz. 7-ej wiecz. odbywa się Żywa gazетка.

TEATR „ODEON”

Ekran i scena razem! Ostatnie dni.

NA EKRANIE: Najnowszy i najpotężniejszy film polski!

DUSZE W NIEWOLI

Wielki dramat współczesny, w-g powieści nieodziałowanego **BOLESŁAWA PRUSA**

W rolach głównych: Najgenialniejszy mistrz sceny i ekranu

LUDWIK SOLSKI oraz **Alicja Halama, ZOFJA BARTYCKA** (Miss Polonia), **Maya Rudzka, Mieczysław Cybulski, Bolesław Mierzejewski, Lech Owron, Helena Larys Pawińska, H. Kowalski, W. Łoskot** i inni.

NA SCENIE: Występy Warszawskich Artystów-Rewjowych **Reny Renówny, M. Relly, Zwiłdlicza i Szopskiego** z nowym urozmaiconym repertuarem

Ceny miejsc zwykłe. Ostatni seans o godz. 9 i pół wiecz.

Kino „CASINO”

ul. Kościuszki 18.

Od poniedziałku 28 kwietnia r. b. 1 dni następnych.

GIGANTYCZNE ARCYDZ. DŹWIEKOWE

zakrojone na olbrzymią niespotykaną dotąd skalę.

Film rewelacyjny Film stanowiący nową epokę w kinemat.

BIAŁE CIENIE

Dźwięki, głosy, szmery i śpiewy egzotycznych wysp.

NAD PROGRAM: Rekord szybkości i aktual.

Z pobytu p. Prezydenta

w Częstochowie. Zjęcia z natury. Piękny fenomen. dodatek śpiewno-muzyczny M.G.U.

Z Poczesny.

W niedzielę, dn. 27 IV r. b. odbył się wielki wiec w Poczesnie, który zagal i przewodniczył na nim tow. A. Ratman a tow. poseł J. Kaźmierczak blisko w dwugod. referację o mówił sytuację polityczną i kryzys gospodarczy oraz znaczenie i mają przemówienie to było istotnem odbiciem żywotnych interesów klasy pracującej tak w przemysle, jak i na roli, ojęcem świadczył nastroj i burze oklasków.

Rezolucja wypowiedziająca się przeciw obecnemu systemu rządzenia państwem i domaganiam się ustąpienia rząd p. Ślawka — a powołanie przez prezydenta państwa Rządu opartego o zaufanie szerokich warstw społecznych, któryby był zdolny do współpracy z Sejmem nad zlikwidowaniem kryzysu gospodarczego, przyjęta została jednogłośnie, jak również z całym entuzjazmem wyrażono zaufanie P.P.S. oraz najliczniejszy udział w obchodzie 1-go maja.

Tak podniosły nastroj, oraz odwrócenie uwagi od prawdziwej rzeczywistości starał się sprokować sztygar kopalni Bąrgy p. Wójcika, tylko na prośbę tow. posła zgromadzeni zgodzili się mu pozostać na sali; bo i jakże nie nazwać przewokaję stano-wisko p. Wójcika, który gwałt dokonany przez kację rządu Krygiera nad robotnikami zwrócił za to, że uległ

nieszczęśliwemu wypadkowi, na kopalni został ukarany gorszą robotą i obniżeniem płacy o 40 proc., a gdy Kuzior po siedmiu miesiącach tyranji Krygiera zwrócił się do Inspekcji Pracy i otrzymał pismo do tegoż Krygiera, to ten pan wykpił się z Urzędu Państwowego Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż pan ten słucha rozkazów międzynarodowych rekinów kapitalistycznych. Zrozpaczony Kuzior udął się wraz z żoną o pomoc do proboszcza w Poczesnie ks. Gawlikowskiego, przed którym złożył swoje ciepłenie i rodziny. — spotkał się z potraktowaniem godnem Krygiera, lecz nie namiestnika Chrystusowego. Ks. Gawlikowski oburzył na tow. Kuziora za to, że udął się o pomoc do Inspektora Pracy, — oświadczył iż to mu i p. Krygiera całkowicie zepsuło opinię i przepędził go z plebanii to samo spotkało żonę Kuziora. Ojóż za takie barbarzyństwo kapitalistyczne p. Wójcika czynił odpowiedzialnym posłów i Sejm. Czy ktoś byłby głupszy więcej sprzedający kapitałowi jak p. Wójcika, to chyba w to trudno uwierzyć.

To też zebrani z pogardą patrzeli na ofiarę wyzkał kapitalistycznego okrzyku na cześć PPS, Socjalizmu, Rządów Robotniczo-Chłopskich, nie było końca. Wreszcie po odpiewaniu

Humor.

Ostatni nr. 14 „Placówki” został skonfiskowany, ponizę przytaczamy dwie małe „bajeczki” które ocalały.

Jerzyk na wycieczce.

Jerzyka na wycieczce, gdy „natchnienie” wzbiera
Pyta grzecznie Walerka, gdzie tu są... 00?
Walerka na to z dumą: — U nas mój Jerzyku,
Takie rzeczy się składa wprost... na talerzyku!

Mały Józio.

Mały Józio, był kiedyś „ogromnie” zajęty
(Wpatrywał się w leżące przed nim ekstremy?)
— Co robisz? — Cwiczę wolę! — Co temi g... lupstwie?
Wmawiasz w siebie, że one są... konflurami.

*) Łajna.

zwrotki Czerwonego Sztandaru wic zakończono.

Ze Mstowa

W dniu 27 kwietnia odbył się tu zwolany przez P. P. S. wiec. Na wiecu przewodniczył tow. Ziembła, do zgromadzonych w liczbie 600 przemawiali tow. J. Chrzastek, Dąbrowski Gronkiewicz. Rezolucja, odczytana zebrani jednogłośnie, akceptowali, wyrażając zaufanie dla Związku Parlamentarnego Polskich Posłów Socjalistycznych, za ich walkę w obronie praw ludu pracującego.

Wiec zakończono odpiewaniem Czerwonego Sztandaru.

W tymże samym dniu o godz. 4 po poł. odbyło się zebranie w sali Strazy Ogniowej zwolane przez Dzielnicę PPS w Mstowie dla członków PPS, T.U.R. i sympatyków, o godz. 10 było zebranie pod dachem przybył na zgromadzenie miejscowy komendant posterunku przed Nowiczkami, chcąc tym sposobem sprawować wiec zebranie. Na zebraniu przewodniczył tow. Dąbrowski, sprawy organizacyjne obszerne omówił tow. Gronkiewicz. Sytuację polityczną i gospodarczą referował tow. Chrzastek. W dyskusji zabierali głos tow. Gronkiewicz i Olejniczak.

Zebranie zakończono odpiewaniem Czerwonego Sztandaru i Hymnu Młodzieży.

W dniu 26 kwietnia odbyło się zebranie w Rudnikach w chemicznej fabryce. Na zebraniu przewodniczył tow. Kiermas, sprawy organizacyjne i inne obszerne omówił tow. Chrzastek. Przedłożoną rezolucję zebrani jednogłośnie uchwalili i postanowili w dniu 1. Maja wstrzymać się od pracy.

PRZECIW WYŚCIGOM ZBROJEŃ I MILITARYZMOWI!

ZA POKOJEM I ROZBROJENIEM!

Przeciw reakcji społecznej

O ratyfikację Konwencji Waszyng.

Przeciw reakcji społecznej

Dlatego pozdrawiamy w dniu 1 maja robotników wszystkich krajów, którzy nie są z nami jeszcze polgoczeni organizacyjnie.

Dlatego demonstrować będziemy 1 maja o to, by pod sztandarem Socjalistycznej Międzynarodówki Robotniczej zebrał się wszyscy, którzy pragną walczyć.

Przeciw walkom bratobójczym wśród robotników

O socjalistyczne sjednoczenie proletariackiego ruchu klasowego

Przeciw fałszywemu o demokrację

Przeciw wyścigowi zbrojeń i pokój i rozbrojenie!

Przeciw reakcji społecznej o socjalizm!

Zurych, w kwietniu 1920

Biurow Socjalistycznej Międzynarodówki Robotniczej.

Geny ogłoszeń: Miejsowe przed tekstem cała strona 400 zł. Za wiersz wysokości 1 mm. w teście 60 gr. Komunikaty i nadesłane 50 gr. Zwyczajny 40 gr. Nakładowi do 60 mm. 25 gr. powyżej 60 mm. 20 gr. drobne za wiersz 20 gr. Poszukiwanie i zaogłoszenie pracy o 30 proc. taniej. Ogłoszenia tabelaryczne, zagraniczne i fantazyjne 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w teście i poza tekstem 4-szpaltowy. Za treść ogłoszeń nadesłanych Redakcja nie odpowiada.